

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :1

24 Kasım 2021 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.38

BAŞKAN: Mihrimah Belma SATIR (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail TAMER (Kayseri)

SÖZCÜ: Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

KÂTİP: Mustafa KENDİRLİ (Kırşehir)

(Oturum, Başkan Vekili İsmail Tamer tarafından açıldı)

----- 0 -----

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Değerli arkadaşlar, hepiniz hoş geldiniz.

Toplantı yeter sayımız vardır, toplantımıza başlıyoruz.^(X)

Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyelerinden kurulu Karma Komisyonun 27'nci Yasama Dönemi 5'nci Yasama Yılındaki birinci toplantısını açıyorum.

Bugün, biliyorsunuz 24 Kasım Öğretmenler Günü. Baş Öğretmen Mustafa Kemal Atatürk'ün ifade etmiş olduğu gibi muasır medeniyetler seviyesine gelebilmemizin yegane temeli eğitimden geçer. Eğitimi de Türkiye Cumhuriyeti'nin var olduğu günden bu tarafa öğretmenlerimize bir görev düşmüştür. Bu vesileyle öğretmenlerimizi gününü kutluyorum. Ahirete intikal eden öğretmenlerimizi rahmetle, minnetle yâd ediyorum, onlara Allah rahmet eylesin diyorum. Şehit öğretmenlerimize de Allah'tan rahmet dileyerek

^(X) Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :2

Öğretmenler Günü'nü kutluyorum.

Değerli arkadaşlar, hatırlanacağı üzere, Karma Komisyon tarafından 17 Ocak 2018 tarihinde kamu denetçisi olarak seçilip aynı tarihte yemin eden Saadettin Kalkan 22 Ocak 2018 tarihinde görevine başlamıştı. 14 Haziran 2010 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun 14'üncü maddesi gereğince denetçilerin görev süreleri dört yıldır. Şu hâlde görev süresinin sona ermesi nedeniyle 6328 sayılı Kanun'un 11'inci maddesi hükümlerine göre tekrar seçim yapılma ihtiyacı doğmuştur.

Dilerseniz bu amaçla hazırladığımız gündem maddelerine geçmeden önce dilek ve temennilerini, seçim süreci veya çalışma esas ve usulleriyle ilgili değerlendirme yapmak isteyen arkadaşlarımız varsa onlara söz vermek istiyorum.

Buyurun hocam.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Ben de aynı zamanda bir öğretmen çocuğu olarak Öğretmenler Günü'nü kutluyorum. Hepsine buradan minnetlerimi ve şükranlarımı sunuyorum.

Biz geçen seçimde de Cumhuriyet Halk Partisi olarak Adalet ve Kalkınma Partisi çoğunluğunu şuna davet etmiştik: Her ne kadar yasanın kendisinde Kamu Denetçiliği Kurumunda muhalefete yer verilmese bile, yani diğer kurumlardaki gibi bir yasa yoksa bile teamül olarak bu Komisyonun

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :3

muhalefete de kamu denetçiliğiyle ilgili olarak bir üyelik sunabileceğini ifade etmiştik, bunun önünde yasal bir engel yok. Kamu Denetçiliği Kurumunun niteliği itibariyle de zaten bu şekilde olması lazım. Esas itibariyle kamudan gelen ihlallere karşı bir denetim yaptığı için kamu Denetçiliği Kurumu, bu Kurumun içerisinde muhalefetin de temsil edilmesi gerekir diğer kurumlardaki gibi. Ancak maalesef, Adalet ve Kalkınma Partisi çoğunluğu böyle bir teamülü burada başlatmadı. Bugün de başlatacağı konusunda bizde bir inanç yok. O nedenle de Cumhuriyet Halk Partisi Grubu Karma Komisyonu üyeleri olarak alt komisyona üye vermeyeceğiz ve bu oylamaya da katılmayacağız.

Sizlere başarılar diliyorum.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Çok teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen?

Mahmut Bey, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Değerli milletvekilleri, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Öncelikle, öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü'nü kutluyorum. Ölenlere Allah'tan rahmet diliyorum. Benim ilkokulum yatılı, ortaokulum yatılı, lisem yatılı. Hakikaten bugüne yetiştiren, bugüne getiren öğretmenlerimize minnettarım. Öğretmenlerimiz olmamış olsaydı Mahmut Tanal bugün köyde çoban olarak kalmış olacaktı. Onun için öğretmenler

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :4

bizim her şeyimiz.

Konumuza gelirsek Değerli Başkanım, aslında çok güzide bir kurumun üyelerinin seçilmesiyle ilgili heyet olarak toplanmış bulunmaktayız. Bu kurumun tek bir amacı var, ülkemizde insan haklarını egemen kılmak, demokrasiyi yerleştirmek, hukukun üstünlüğünü her alanda egemen kılmak, eşitliği sağlamak. Bununla ilgili dünya bu işi çözmüş mü? Herkes tam çözmüş değil ama kısmen çözen var, çözemeyenler var, geride kalanlar var, bocalayanlar var. Biz ülkemizin daha iyi yönetilebilmesi için hangi kurumları getirdik? Kişisel Verileri Koruma Kurumunu getirdik, Kamu Denetçiliği Kurumunu getirdik, İnsan Hakları Eşitlik Kurumunu getirdik yani çok kurumlar geldi ama bu kurumlara baktığımız zaman... Bir de Birleşmiş Milletler, bu kurumları getirirken ülkenin daha demokratikleşmesi için, daha şeffaflaşması için, daha katılımcılığın sağlanması için bu kurulları getirildi aslında yani piyes veya rol amacıyla bu kurullar getirilmedi. Bunun da getirilmesinin temel felsefesi, temel mantığı Birleşmiş Milletler bünyesinde o dönem yani 3 Mart 1992 tarihli 1992/54 sayılı Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 20 Aralık 1993 tarihli 48/134 sayılı Paris Prensipleri var. Paris Prensipleri uyarınca "Bu tür kuruluşlara seçilecek olan üyelerin, katılımcının zedelenmemesi gerekir, hükûmetten bağımsız olması gerekir ve bunların bağımsız olması gerekir ki sadece iktidara bağımlı, iktidar veya herhangi bir siyasi partinin üyelerinden olmaması lazım ki demokratik olabilsin." Yani demokratik bir kuruluşun olabilmesi için tüm kesimleri temsil edilmesi lazım.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :5

Değerli Başkanım, şimdi, kanun hakikaten buna engel değil ama fiilî durum, AK PARTİ ve MHP'nin oylarıyla Parlamentoda sizin sayınız fazla. Fazla olduğu için burada bu demokratik geleneği başlatmak da sizin elinizde başlatmamak da sizin elinizde. Şimdi, burada, eğer gerçekten demokratik bir ilkeden yanaysak bence burada mümkün olduğunca nasıl Kişisel Verileri Koruma Kurulunda... Evet, orada da yetersiz, sadece bir siyasi parti var, RTÜK'te iki veya üç siyasi parti var, yetersiz. Bence gelin 2022'ye girerken hiç olmazsa bu demokratik tavrı sizden istirham ediyorum değerli arkadaşlar. Yani burada mümkün olduğunca en azından diğer tüm kesimi temsil edebilecek bir üye seçimini yapalım. Yani evet, burada partinin kararından ziyade ülkenin demokratikleşmesi açısından, yapılabilecek olan hizmet açısından bir başka üyenin seçilmesini sizden istirham ediyorum. Ama "Yok arkadaş, bize gelen bu listelerin dışına çıkamayacağız." dersiniz de yani bu sizin şahsınıza, kişiliklerinize bir şey açısından değil tamamen bu uygulamanın demokratik olmadığı için, demokratik tepkimizi dile getirmek için katılmayacağız. Çalışmalarınızda başarılar diliyorum ama dilerim ve umarım bizi mahcup etmek istersiniz Başkanım.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Estağfurullah.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Gerçekten biz burada şahsımıza özgü bir şey istemiyoruz. Yani bu sizin de çoluk çocuğunuz için. Aynı havayı teneffüs ediyoruz yani bu toplum gelişse ilerlese... Bu tür demokratik olmayan teamüller, uygulamalar inanın ki toplumun gelişmesini engeller.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :6

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Sayın Tanal, çok teşekkür ediyorum.

Daha alt komisyon seçilmeden böyle bir ithamda bulunmanız yanlış. Şu anda komisyonumuzu seçeceğiz, o komisyonda çalışacak arkadaşların kimleri seçeceği daha belli olmadan böyle bir ifade kullanmanız bana göre yanlış diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum görüşleriniz için.

Başka söz almak isteyen var mı?

Buyurun Sayın Kaçmaz.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Teşekkürler Sayın Başkan, değerli hazirunu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Kamu Denetçiliği Kurumu gibi önemli bir Kurumda boşalan üyeliğe yeni bir üye seçilmesi için bir alt komisyon oluşturacak.

Öncelikle tabii, vekillerimizin de anımsadığı üzere Öğretmenler Günü'müzü kutlayarak başlamak istiyorum.

Ancak gerçekten bu ülkede gerçek demokrasinin, katılımcı ve çoğulcu demokrasinin yerleşebilmesi için bu Komisyona da ve ilgili komisyonlara da çok iş düşüyor. Ancak mevcut pratikler bugün itibarıyla evet, belki yasa şu an iktidara ve iktidarın ortağına diyelim, bu Cumhur İttifakı'na bugün bu yetkiyi tanıyor. Ancak, dediğimiz gibi gerçek bir demokrasi için gerçekten katılımcılık ya da katılım hakkı her zaman için esas alınması gerekir diye

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :7

düşünüyoruz. Komisyona, alt komisyona üye vermemizin herhangi bir sonucu sonuca etki etmeyeceğini biz de değerlendirdiğimizden ve söz konusu bu seçim tarzının da demokratik olmaması gerekçesiyle biz de alt komisyona üye vermeyeceğiz.

Şimdiden herkese kolay gelsin.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Sayın Kaçmaz, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, hem demokratik bir şekilde katılım istiyorsunuz hem de “Üye vermiyoruz.” diyorsunuz yani kendinizle çelişiyorsunuz diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Sayın Başkanım, söz hakkı doğdu.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Buyurun.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Kastettiğim tam olarak şu: Maalesef ki şu aşamada Türkiye'de hani “parmak demokrasi” diyebileceğimiz, çoğulcu bir anlayış değil de çoğunlukçu bir anlayış olması sebebiyle sonuç net bir şekilde ortada gözüküyor, bu sebeple vermiyoruz.

Teşekkürler.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Peki, çok teşekkür ediyorum.

Sağ olun.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Yasalar iktidarın parmaklarıyla geçiyor, kimse Meclisi terk etmiyor.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Buyurun.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :8

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Değerli arkadaşlar, ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Ayrıca, öğretmen arkadaşlarımızın da Öğretmenler Günü'nü kutluyorum.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Teşekkürler, Allah razı olsun.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Şimdi, Kamu Denetçiliği Kurumu gerçekten partimizin de ta kuruluş aşamasından beri çok kıymet verdiği önemsemi bir kuruluş. Anayasal bir kuruluş olmasını ta 2006'da gündeme geldiğinde, yasa olarak gündeme geldiğinde savunmuştuk ama demiştik ki “Bunu yasayla düzenleyemezsiniz, anayasayla düzenlemesi lazım.” Ta 2006'daki o görüşmeler kanunlaşmasından beri Kamu Denetçiliğine dair şerhlerimiz vardı. Ta o zaman demiştik ki “Bu kurum tavsiye kararı alıyor.” Tavsiye kararı aldığı için de bağlayıcı olabilmesi için kararların bir uzlaşıyla çıkması lazım, bir yaptırım olması lazım. “Hem siyaset erkinde hem de kamu bürokrasisinde bu kurumun bağlayıcılığının temelinde kurumun saygınlığı yatar.” diye ta 2006'da şerhimiz var ve bugün de aynı şeyleri savunuyoruz.

Şimdi, bugün geldiğimiz noktada tek adam rejiminde, Başkanlık sisteminde, hani “50 artı 1'i alan tamamını alır.” şeklinde uygulamayla toplumun bir kısmı uzaklaştırılıyor, küstürülüyor, katılımcı demokrasiden uzaklaşıyor. Tam da bu noktada kurumun seçimine dair eleştirilerimiz o zaman da vardı, bugün de var.

Şimdi, kanunun 10'uncu maddesinde üyelerin ne şartlarda seçilebileceği yazılmış. 44 arkadaşımız bize başvuru yapmış, gayet de güzel.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :9

Buralardan başvurunun içinde görev süresi dolmaması sebebiyle ya da yeteri kadar kamuda çalışmaması sebebiyle elenen yani olumsuz görüş belirten arkadaşlar var. Kurulacak alt komisyondan arkadaşlar da buradan, başvurular üzerinden bir seçim yapılacak ama seçim usulü 11'inci maddede de yazıyor. Yani üçte 2 çoğunlukla başlıyor sonra salt çoğunluğa kadar iniyor. Yani kimin çoğunluğu varsa alıyor ve bütün üyeler de böyle seçiliyor.

Şimdi, kurumun sadece iktidar erki tarafından seçilmesi hele de bağımsız olması gereken bir kurumun sadece iktidar erki tarafından seçilmesi bizim kabulümüz değil. Neden? Bu kurumun görevi, asli görevi ne? İdareyle vatandaş arasındaki husumette vatandaşların haklarını gözetmek daha çok. Ya, burada, zaten yürütme iktidarda yani aynı şeyi yine iktidar tarafından seçtiğiniz zaman bu kişiler bağımsız olamıyor arkadaşlar, iktidar aleyhine ya da iktidara dokunan kararlar alamıyor; bizim itirazımız burada. Elbette yani tamam, kanun size yetki vermiş bu kanun, bu kanunu da siz yapmışsınız zaten, yetki devam ediyor. Yarın iktidar değişirse bizim niyetimiz bu kurumun uzlaşısıyla, uzlaşısıyla bakın... Çok önemli, çok kıymetli.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Hiç fark olmaz. Ben size söyleyebilirim.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Bir şey olmaz mı?

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Fark olmaz aynı şekilde devam. Yıllardan beri aynı şekilde geldi. Yüzde 30 oy alanlar iktidar olmuş, yüzde 70'i hiç saymışlar.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :10

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Başkanım, bakın.. Sadece siyasal tavrımız açısından alt komisyona üye katılmıyoruz. Söyleyeyim, alt komisyona üye vermemizin sebebi...

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Çok yanlış bir tutum. Bak, bu alt komisyona üye vermemeniz kadar abes bir şey olamaz ama saygı duyuyoruz. 11'inci madde gerekli şekilde izah etmiş, açıklamış.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Sayın Başkanım, ben siyasal gerekçemizi burada açıklıyorum.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Grubumuzun bir tepkisi...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Hayır, tepki değil. Bakın, bu tavrımız, ta 2006'da şerhlerimiz var.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Tavrınız yanlış bir tavır düzeltin. Birlikte çalışalım.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Sayın Başkanım, öyle demeyin. Bence sizin...

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Peki, çok teşekkür ediyorum. Çok sağ olun.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Ama tamamlayım o zaman.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Buyurun tamamlayın. Ben sözünüzü kesmek istemem, tamamlayın.

Buyurun Ali Haydar Bey.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Tamam, tamamlıyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :11

Ta, 20067dan beri devam eden kuruma dair siyasal tavrımız budur. Şimdi, kurumun mevcut yapısına dair Genel Kurulda birçok arkadaşla paylaştık aslında. Yani bir önceki dönem hep AK PARTİ geleneğinden gelen, milletvekilliğini yapmış, sürekli içinde yani siyasetin göbeğinde olan arkadaşların buraya seçilmesini biz arzulamayız. Sebebi şu: Bağımsızlığını etkileyecek şeylerdir, gayet açık ve net. Bakın...

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Seçilecekleri daha ortada yok yani Ali Haydar Bey yani.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Şimdiden söyleyeyim çekincelerimi.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Görmeden böyle bir kanıya nasıl vardınız, ben de onu merak ediyorum.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Sayın Başkanım, şimdi, şöyle bir husus var: Bakın, kanun diyor ki, öyle ayrıntı düzenlemiş ki, 10'uncu maddede "Siyasal partiye üye olamaz." diyor mesela, hop istifa ediyor, tamam, siyasal partiye üyeliği kaldırdık ama bir de 30'uncu maddede diyor ki "Siyasi parti, kişi veya zümrenin yararını veya zararını hedef tutan bir davranışta bulunamazlar." Yani bu kadar etkili, yetkili bir kurumda siyasetin göbeğinden kişileri seçmemesini alt kurulun şimdiden peşinen tavsiye ederim.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Teşekkür ediyoruz. Tavsiyelerinize uyacağız.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :12

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Keşke gücümüz olsaydı uzlaşıyla bu işe karar verebilseydik daha sağlıklı sonuç alırdık diye düşünüyorum.

Sabrınız için teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Çok teşekkür ediyorum. Sağ olun.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Uzlaşmayı deneseydik.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Sayın Valim, buyurun efendim.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, ben de konuşmama başlamadan önce bugün 24 Kasım olması hasebiyle Öğretmenler Günü'nü tebrik ediyorum. Biliyorsunuz, 1928 yılında millet mektepleri açılmıştı. Millet mekteplerinin başöğretmenliğini kabul eden ve başöğretmen olan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü bu vesileyle de minnetle, şükranla anmak istiyorum, nur içinde yatsınlar. Bu milletin, Atatürk'ümüzün cumhuriyeti kurduktan itibaren on beş yılda üç yüz yıllık geri kalmış, batı toplumlarına göre geri kalmış Türk toplumunu en az iki yüz yılını kapatabilmelerini bir Türk mucizesi olarak görüyorum. Bütün ecdadı da bu vesileyle hürmetle anıyorum, nur içinde yatsınlar.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Katılıyoruz, teşekkür ediyoruz.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Ecdadı anmanızdan dolayı memnuniyet duyuyoruz.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Tabii ki hepsi.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :13

Kamu Denetçiliği Kurumuyla ilgili çalışmalar yaptık, benim bu konuda önceden de tecrübelerim vardı. Bir, mesleğimden dolayı bu konuda geçmişte büyük çalışmalar olmuştu yani 90'lı yıllarda bir altyapı vardı. 2007 yılında milletvekili olduğum zaman da özellikle bu konu üzerinde çalışmalar yapıldı. O zaman tabii ombudsmanlık modeli merkezde Türkiye Büyük Millet Meclisine şimdiki gibi bağlı bir statü vardı ama her ilde ve büyük ilçelerde de ombudsmanlığın kurulmasını getiriyorlardı o zaman.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Kurabilirlerdi o zaman.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Efendim?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Kurabilirlerdi.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Kamusal bir örgüt olarak düşünüldü ama bunun devletle bağının olmaması, halkın avukatı olması şeklinde bir şekilde sistematize edilmişti. Şimdi görüyoruz ki tek parti iktidarının baskıcı, tamamen ele geçirici, fethedici eğilimleri bu kurumu büyük ölçüde zayıflattı aslında yani statüsünde büyük zafiyetlere yol açtı.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Tek parti derken kayıtlara geçsin diye söylüyorum.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Hangi tek parti?

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – AK PARTİ'yi kastediyorum.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Tek partili dönem, Cumhuriyet'te... Zamanı belli.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Tek parti iktidarı koalisyon... Otokratik

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komasyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :14

yönetim var şu anda, bir de o da var 2018'den sonra, otokrasi var şu anda.
iktidarı koalisyon tek parti otokrasi var şu anda.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Tek parti diye ne demek? Öyle bir yönetim sistemimiz yok.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Hayır, hayır.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – 50 artı 1 diyor.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Sayın Vekilim, arkadaşlarımızın ifade etmiş olduğu özellikle bu tek parti döneminden bahsediyor...

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Hayır, hayır. AK PARTİ tek parti iktidarı değil mi şimdi? Yani hükümet de yok şimdi biliyorsunuz, hükümet yok şu anda.

Müsaade ederseniz ben sözümü tamamlayım.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Neyse, arkadaşlar tek tek söz...

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Karşılıklı konuşmalıyım.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Karşılıklı konuşmalıyım, evet,

Buyurun Sayın Valim, sizi dinliyoruz.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Şimdi, Kamu Denetçiliği Kurumu, AK PARTİ'nin fethedici, fethetme eğilimiyle hareket ettiği ve ruhunu, mantığını, düşüncelerini, zihniyetini sömürdüğü, yok ettiği bir ombudsmanlık modeline evrildi.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Sizin görüşleriniz değil mi?

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Tabii ki ben kendi görüşümü ifade ediyorum.

Sayın Şeref Malkoçu eskiden beri tanıyorum, bireysel ehli namus bir

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :15

adamdır, ehli namus bir adamdır.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Şimdi, o şahsiyetle ilgili evrilme kelimesini ben de kabul etmediğimizi ifade etmek istiyorum.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Hayır, dürüst bir adamdır ve çalışmaları her zaman onun bakış açısının da demokrat olduğunu da düşünüyorum bakın ama buna rağmen, buna rağmen ben bir sistemden bahsediyorum, bir kurumsal yapıdan bahsediyorum. Burada büyük bir handikap var, bunu gelin siz doldurun, siz yapın. Mesela, alt komisyon oluştururken orada bütün partilerin temsiliyetini sağlamaya çalışın ve orada “Biz yaptık olduk.” türünden bir mantıkla gittiğiniz takdirde yarın olacak olan nedir? İşte, sayın konuşmacılar da ifade etti, orada toplanılacak, biz bunları teklif edeceğiz, karma komisyona diyecekler alt komisyonda, liste gelecek, onları burada, karma komisyonda “Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.” deyip geçecek. Onun için biz “Kimleri seçeceğimizi nereden biliyorsunuz?” derken Sayın Başkan, aslında burada o sözün altında yatan biz seçeceklerimizi zaten biliyoruz anlamına da gelir. Burada, İYİ Parti milletvekilimiz de yanımda, ikimiz adına, biz İYİ Parti olarak şunu ifade ediyoruz: Alt komisyon oluşurken temsiliyeti eşit tutun. Orada, seçimi diğer partilerin tekliflerine de değer vererek yapın. Konuşmacılar RTÜK'ü örnek verdiler mesela değil mi? RTÜK'ü örnek verdiler, RTÜK'de bu sağlanıyor Genel Kurulda, niçin burada sağlanmasın? Bunu sağlamak lazım.

Bakın, iktidar meşru mu şu anda? Meşru. Tamam.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :16

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Bitti.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Muhalefet meşru mu? Meşru. İktidarın meşruiyetini kim sağlar? Anayasal olarak muhalefet sağlar. Muhalefetin mevcudiyeti, iktidarın mevcudiyetini sağlıyor demek ki. Muhalefeti hiçe sayan bir siyasal yapı, siyasal iktidar kendi meşruiyetini de inkâr eder.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Kanun...

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – O sebeple, burada alt komisyonu oluştururken muhalefetin görüşüne değer verilmesi ve temsiliyetinin sağlanmasını size öneriyorum. Eğer bu yapılacaksa biz alt komisyona üye verebiliriz, bu sağlanacaksa ama yok “sağlanmayacak” diyorsanız, öyle bir düşünceniz varsa biz de alt komisyona üye vermeyiz.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Ben de teşekkür ederim.

Sayın Valim, size samimiyetimden dolayı Sayın Valim diye ifade ediyorum, yanlış anlamayın, saygılıyım hepinize.

Şimdi, İç Tüzük'ümüzün vermiş olduğu, bize verilen bir burada bir yöntem vardır, bu yöntem çerçevesi içerisinde alt komisyon seçilecektir. Tamamen üye verip vermeme sizin de partinizle ilgili bir durumdur, saygı duyuyoruz. Üye verirsiniz -zaten vermeniz gerekir diye düşünüyorum- burada birlikte seçilecek olan arkadaşlarla birlikte çalışma ortamı buluruz ama üye vermeyeceğim dediğiniz andan itibaren o da İç Tüzük'te bellidir. Dolayısıyla İç Tüzük'ün hükümlerine göre burada seçim yapılacaktır diyor,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :17

teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen var mı?

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Başkanım, söz hakkı istemiştim.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Buyurun.

Peki, bir dakika o zaman...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Ayrılacağım, müsaade isteyecektim ama...

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Bir dakika dinle o zaman. Pardon, size biraz sonra şey yapayım.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Bu da bir demokrasi aslında konuşup gidiyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Ali Haydar Bey'i bekletmemek adına... Saygımız sonsuz diyorum.

Buyurun.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Ali Haydar'a cevap hakkı doğuracak şekilde konuşayım da Başkanım kalsın, Ali Haydar'ı seviyorum.

Şimdi, Başkanım bir kere usulü esasa takaddüm eder derler eskiler. Meclisin komisyonlarının bir çalışma usulü var, buna eyvallah. Burada, elbette ki muhalefetteki milletvekili arkadaşlarımızın da tavsiye ve telkinlerini ben kıymetli görüyorum, anlamlı buluyorum ama burada dikkat ederseniz Türkiye'deki demokrasi tarifinde ya da işte "tek parti" deyince ona itirazımız oldu. Eğer bir siyasal hareket seçimle gelmişse buna "tek parti"

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :18

diyemezsiniz demokrasi kültürü açısından, Türkiye'nin yakın demokrasi tarihi adına da dememek lazım, ben kayıtlara geçsin diye söylüyorum. 1950'ye kadar tek parti iktidarı vardı, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümünden, 1938'den...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Tek parti demiyoruz biz, tek adam diyoruz.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Eyvallah. Yok, yok. Aynen öyle.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Ama kayıtlarda olması lazım ona göre de.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – İkincisi, Sayın Başkanım...

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Benim “tek partili” demem başka parti yok anlamında değil, biz varız bir kere.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Kendini inkâr etmek de öz güven.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Öyle dediniz siz.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Peki, konu anlaşılmıştır.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – AK PARTİ iktidarı tek parti iktidarı değil mi?

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Sayın Başkanım, lafızdan maksat murattır.

“Tek parti”yle neyin tasavvur edilmeye çalışıldığını söylüyoruz yani dün akşamdan da konuya muttaliyiz. Hani niye adres gösterdiklerini ben çok anlamlı bulmuyorum.

İki: Medeni Kanun'da bir hüküm var. Hepimiz hukukçuyuz, Ali Haydar onun için kalsın istedim. Yani demokrasi şöyle bir şey değil: Demokrasi,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :19

Komisyonunda... Buradaki arkadaşlar konuşur, meramlarını anlatır, haklarını kullanır ama bizim haklarımızı kullanmamızda da bizim o meramımızı anlatmayla ilgili bizim de bir hakkımız var. Bu -Medeni Kanun'dan kaynaklanan- objektif ve subjektif hüsnüniyet kurallarında -ben hani, Ali Haydar onun için kalsın murat ettim, özel de de severim kardeşimi- böyle bir demokrasi anlayışı olmaz.

Yine kayıtlara geçsin diye söylüyorum. Üç: Kamu Denetçiliği, bizim medeniyet havsalamızda olan bir şey. Eyvallah, 2010'da Anayasa'ya dercettik millet iradesiyle. Kamu denetçiliği mekanizmasının siyasi irade tarafından ya da tam da kastedildiği gibi "tek parti vesaire, bilmem ne, iktidar" kararlarında, bugüne kadar uyumla alakalı bir problemi olması lazım. Böyle sosyolojik bir tespit yaptınız mı Sayın Valim? Bugüne kadar, uyumlarla alakalı, "Müracaat edenler hangi ideolojiden, hangi siyasi partiye üye?" noktasında ben bu eleştiriyi de doğru bulmuyorum.

Tabii, 24 Kasım dolayısıyla... Kayıtlara geçsin diye söylüyorum: Bir öğretmenle evliyim. Hani o ballandıra ballandıra anlattığımız demokrasi adına da... Ben, o hanımefendiyle 23 yaşında evlendiğimde öğretmendi. Bu sistem tarafından, 28 Şubat süreci dolayısıyla -Sayın Valim, belki siz o zaman da valilik yapıyordunuz muhtemelen- on yedi yıl öğretmenlik yapmadı bu toprakların çocuğu. Hani "Muhannetlik etmek değildi kârımız, Şehriyar sözüne uyanlardanız." diyen Bolulu, hiç işgal görmemiş, Köroğlu'nun torunu, bir kız evladı benle evliydi; hâlâ evliyiz ve şu an ilkokul öğretmeni sekiz

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :20

yıldır.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Allah uzun ömür versin.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Tüm öğretmenlerimize teşekkür ediyoruz.

Ben bu coğrafyaya ve bu topraklara dair konuşurken özellikle Mecliste, Meclisin bir cüzü olan komisyonlarda, medeniyet tasavvurumuza ilişkin belki daha dikkatli olmak gerektiği noktasında kayıtlara düşün diye söylüyorum.

Heyeti saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER - Teşekkür ediyorum.

Evet, Sayın Gülaçar buyurun.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Şırnak) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, ben de Öğretmenler Günü münasebetiyle ilk öğretmenlerim olan anne ve babama Rabb'imden rahmet diliyorum. Onlar bizim için hakikaten anne ve baba olmanın daha ötesinde bizi yetiştiren, edeplendiren, ahlaklandıran ön önemli öğretmenlerimizdi. Sonrasında okul çağına gelip de okula başlarken bizde emeği çokça olan, ilkokul 1'den itibaren öğretmenlerimizin ve bize Kur'an'ı öğreten, Kur'an'ı belleten Kur'an hocalarımızın, öğretmenlerimizin, hepsinin bu gününü tebrik ediyorum, ölmüşlerine rahmet diliyorum, geride kalanlara, şu an yaşayanlara da sağlık ve afiyet diliyorum.

Sayın Başkanım, biz bu karma komisyonlarda az bir araya geliyoruz. Ama Kamu Denetçiliği noktasında özellikle bu Kurum için söylüyorum. Ali

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :21

Haydar Bey başta olmak üzere, Kamu Denetçiliği Kurumunun yapmış olduğu o özgün çalışmalardan dolayı Ali Haydar Bey defalarca takdirlerini, teşekkürlerini ifade etmiş.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Onu biliyoruz. Onların hepsi ondan çekinmezler, doğru bildiklerini de ifade ederler.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Şırnak) – Yani Kurumun işleyişinin son derece hakkaniyetli, adaletli gitmesi adına söylüyorum. Ama benim hâlâ şu ana kadar anlayamadığım: Arkadaşların toplantıyı terk etme sebebi.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Bir tepki gibi değildi.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Şırnak) – Anladım, anladım ama bana çok tuhaf geldi, çok garip geldi. Şimdi “demokrasi” dediğiniz şey çoğulculuktan geliyor. Tamam mı? E, şimdi, burada bir çoğunluk varsa elbette ki onları kararı daha etkili olacak.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – İç Tüzük’ün kararı onların da değil. İç Tüzük’ün kararına göre hareket ettiriyoruz.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Şırnak) – Tabii.

Yani demokrasinin gereği de bu. Dolayısıyla arkadaşlarımızın aslında kalıp böyle muhalefet şeylerini de koyarak burada bu toplantıya renk katmaları çok daha kıymetli, çok daha değerli olurdu.

Şimdi, hep söylediklerimizi söyleyeceğiz. Aslında bunun demokratik bir usul olduğunu da biliyoruz, böyle de kabul ediyoruz ama işte, bir taraflara da mesaj vermek adına böyle cümleler kullanıyoruz. Hakikaten ben biraz

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :22

hayret ettim; niye böyle bir şeye başvuruldu?

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Aslında şöyle, hiç hayret etmeye gerek yok. Ben, 3 dönemdir Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altındaki bu toplantılardayım, her toplantı öncesinde muhalefet böyle bir çıkış yapar. İsterseniz kayıtlara bakın, hepsinde vardır.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Söz hakkı düşüyor. İyi ki gitmemişim.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Yok, çok şey yapmayın yani. Bu bir İç Tüzük meselesi. Biz de yani kafamıza göre kimseye saygısızlık yapmıyoruz.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin)e – Böyle yapmayın o zaman beraber çalışalım olur mu?

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Bu bir rüya gibi geldi size herhâlde. Neyse çok fazla olayı şey yapmayalım...

Bitti mi konuşmanız?

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Şırnak) – Evet.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Radiye Hanım, söz sizde.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Gündeme geçmeden, kayıtlara düşün istiyorum, ben de rahmetli öğretmen babamın kızı olarak, eğitimci bir annenin kızı olarak... Hem ecdadımız geçtiği için hem de

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :23

medeniyetimizden bahsedildiği için, Kamu Denetçiliğiyle ilgili burada bulunduğumuz için muhakkak biliyorlardır buradaki bütün değerli vekillerimiz.

Aslında “Ombudsmanlık” dediğimiz Kamu Denetçiliği, Osmanlı döneminde uygulanan bir kurumdu, sistemdi. Bunun nasıl Avrupa’ya gittiğini hepimiz biliyoruz ama bir kere daha söylemek istiyorum. 1709 yılında Demirbaş Şarl Kral 12’nci Charles’ın esir düşmesiyle birlikte Edirne’de kaldığı süreçte bu uygulamayı görüyor, çok güzel buluyor ve kendi ülkesine getiriyor. Uygulamaya geçmesi de çok uzun zamanlar alıyor. Şimdi, biz, bizde olan bir değeri Avrupa’da uygulandığı için doğru olduğunu görüyoruz ve tekrar geriye dönerek bunu daha nasıl iyi uygulayabilir noktasında bir çalışma yapıyoruz. O yüzden burada olmanız, katılmanız bence çok değerli. Dâhil olmanız da çok önemli.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Keşke Mahmut Tanal bunu dinleseydi.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Keşke Sayın Tanal’da burada olsaydı.

Böyle küçük bir dipnot düşmek istedim.

Teşekkür ederim.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Bize söz hakkı doğdu Başkanım yani bu kadar şeyden sonra değil mi?

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Arkadaşımız söz istedi herhâlde değil mi?

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :24

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Şöyle, arkadaşlarımızın tepkisel bir şeyi yok. Bugün, Adalet Bakanlığı Komisyonu var, aslında ben de orada nöbetçiyim oraya da geçmemiz lazım. Bir taraftan Genel Kurul devam ediyor.

Burada “Komisyona madem üye vermeyeceğiz, siz de kendi aranızda Komisyona üye vereceksiniz: Gündem kalmadı.” diye gittiler yani yoksa “Buraya tepki koyup da gittiler.” Bu, öyle bir şey değil arkadaşlar.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Öyle dediler.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – İfadeleriniz öyle değildi ama.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Biz öyle inanalım.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Arkadaşlar, bitireyim, siz nasıl inanmak isterseniz. Ağaç yaş iken eğilir, bu saatten sonra sizin görüşlerinizi ben değiştiremem ama ben kendi görüşümü söylüyorum. Ne desem siz bildiğinizi okuyacaksınız zaten burada.

Ama biz şunu söylüyoruz, 2006’da ne söylemişsek bugün de aynen onarı söylüyoruz Kuruma dair. Uzlaşırsınız, siz iktidar olursunuz, biz iktidar oluruz, sizin iktidarınız... Bu tartışmalara gerek yok arkadaşlar.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Yok, zaten onu yaptırmayız da ya. Öyle bir şeye gerek yok.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Kurumun niteliği gereği burada bir uzlaşma sağlanması lazım. Bakın, çoğu alan hepsinin alanı olduğu zaman, bu Kuruma uygun bir yaklaşım değil. Hani, nasıl Anayasa Mahkemesine üye

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :25

seçimi ya da RTÜK'e bir üye seçimi varsa... Belki nispi temsil sağlanır, başka bir uzlaşma sağlanır. Ama bu oranlar bizim iktidarımızda yarın sadece bizim lehimize olan uygulamalar olacak. Buna dair eleştirimiz.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Peki, çok teşekkür ediyorum.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Ama başka bir şey söyleyeyim. Önünü kesmek adına değil. Bakın, Sayın Başkanım, ismi de vermeyeceğim, vallahi ismi de veremeyeceğim. Şimdi, ismi verirsem yazık, adamın önünü kesmiş oluruz belki ama sizinle takım elbisesine iddiaya girerim kimin seçileceğine dair, bak girerim. Ama ismini verirsem önünü kesmiş olurum, ben böyle bir şey yapmak istemiyorum. Ama bu bir iddiadır. Kimin seçileceğine dair sizinle takım elbisesine iddiaya girerim diyorum.

MELİHA AKYOL (Yalova) – Demek ki erkek.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Biliyoruz çünkü yani Komisyonun idaresine kalsa keşke. Ne oluyor? 3 kişi seçeceğiz değil mi? Alt Komisyona 3 kişi mi gidecek?

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Evet, 3 kişi belirlenecek.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Vallahi kimin geleceğini -yani 3 kişiyi bilmem- asıl komisyona kimin seçileceğine takım elbisesine iddiaya girerim. Yazık, söylemiyorum, dediğim gibi ve müsaade istiyorum.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – “Takım elbisesi” filan dediğiniz için erkek demek ki.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Hayır, Başkanla iddiaya girerim

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :26

diyorum.

O yüzden arkadaşlar, yapmayın, ne olursunuz, her şeyi hepimiz biliyoruz.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Bilmiyoruz.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Vallahi bilmiyoruz.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Arkadaşlar, lütfen sulandırmadan...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Hayır, sulandırma değil. Sonucu peşin peşin bildiğimiz için “Bu komisyonu kurma, nispi temsil, vesaire falan...” boşuna konuşmuş gibi oluyoruz. Ben öyle düşünüyorum. O yüzden yani sulandırma değil bu Başkanım.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Peki, efendim. Son cümlelerinizi alalım.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Müsaade istiyorum. Çünkü herhâlde gündemde seçim kısmına geçeceksiniz, müsaade istiyorum: “Konuştu, gitti.” demeyin. Müsaade var mı?

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Ali Haydar Bey, teşekkür ediyorum. Tabii ki, katkınız için teşekkür ediyorum.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Teşekkürler Başkanım.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Ümit Bey, konuşacak mısınız?

ÜMİT BEYAZ (İstanbul) – Yok, ben konuşmayacağım.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Peki, çok teşekkür ediyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :27

Şimdi, arkadaşlar, devam ediyoruz.

Gündemimizde siyasi partilerin güçleri oranında temsil edileceği bir alt komisyon kurulması yer almaktadır. Çalışmalara başlayacak olan alt komisyonun görevi kamu denetçisi aday adayı olmak için başvuru, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından bildirilen geçerli 31 başvuru arasından seçilecek bir denetçi için toplam 3 kişiyi belirleyerek 30 Kasım 2021 tarihine kadar karma komisyona sunmaktır. Alt komisyon her adayı dinleyebileceği gibi dosya üzerinde ve birleşik oy pusulası şeklinde de seçimini yapabilir.

Sayın üyelerimiz, şimdi, alt komisyonunun kurulmasına ilişkin bir önerge var, okutup oylarınıza sunacağım:

Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu

Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Başkanlığına

6328 sayılı Kanun'un 11'inci maddesinin altıncı fıkrası uyarınca; seçilecek 1 kamu denetçisinin üç katı kadar adayı (3 aday) belirlemek üzere, aşağıdaki üyelerden kurulu bir alt komisyon oluşturulmasını arz ve teklif ederiz.

Fehmi Küpçü

Pakize Mutlu Aydemir

Bolu

Balıkesir

Gerekçe:

14 Haziran 2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :28

Kanunu'nun 11'inci maddesi hükümleri gereğince;

Başdenetçi ve denetçilerin görev sürelerinin bitmesinden 90 gün önce Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından durumun TBMM Başkanlığına bildirilmesi gerekmekte olup Kamu Denetçiliği Kurumunun 15/10/2021 tarihli ve 2454 sayılı yazısıyla TBMM Başkanlığına gerekli bildirim yapılmıştır.

Yapılan bildirimden ardından başvuru alım şartları ve süresine ilişkin ilan TBMM Başkanlığı tarafından 23 Ekim 2021 tarih ve 31637 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.

Denetçi olmak isteyenler aday adayları yazılı olarak 15 Kasım 2021 Saat 17.00'e kadar TBMM Başkanlığına başvuruda bulunmuştur. Kamu denetçisi olmak için, 13'ünün geçersiz olduğu belirtilmek suretiyle toplam 44 aday adayının başvuru evrakları TBMM Başkanlığı tarafından 16 Kasım 2021 tarihinde Karma Komisyonumuza gönderilmiştir.

Komisyonumuz, denetçi olmak isteyenlerin başvuru belgelerini 17 Kasım 2021 tarihli toplantı çağrı yazısı ekinde CD hâlinde Karma Komisyon üyelerine dağıtılmıştır.

Kanunun 11'inci maddesi gereği, Karma Komisyon tarafından seçimi gerçekleştirilecek 1 Kamu Denetçisi için; havale tarihinden (16 Kasım 2021) itibaren 15 gün içinde (30 Kasım 2021 tarihine kadar) denetçi sayısının üç katı kadar adayı belirlemek üzere bir alt komisyon kurması gerekmektedir.

Siyasi partilerin güçleri oranında temsil edildiği alt komisyon, seçilecek denetçi için 3 adayı belirleyerek 30 Kasım 2021 tarihine kadar

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :29

Karma Komisyona sunması gerekmektedir. Bu nedenle Meclis teamüllerine göre grubu bulunan bütün partilerin temsilini sağlayacak şekilde 10 üyeli bir alt komisyonun kurulmasına ihtiyaç duyulmaktadır. 37 üyeden oluşan Karma Komisyonumuzda oluşturulacak 10 üyeli alt komisyonda Adalet ve Kalkınma Partisinden 5, Cumhuriyet Halk Partisinden 2, Halkların Demokratik Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi ve İYİ Partiden 1'er üye görev alabilecektir.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Teşekkür ediyorum.

Başka önerge üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda seçilecek 1 kamu denetçisi, 3 aday belirleyecek alt komisyonu...

Üye veriyorsunuz?

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Yok.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Vermiyorsunuz.

O zaman üyeleri okutuyorum:

Adalet ve Kalkınma Partisi	İsmail Tamer	Kayseri
Adalet ve Kalkınma Partisi	Fehmi Küpçü	Bolu
Adalet ve Kalkınma Partisi	Ahmet Salih Dal	Kilis
Adalet ve Kalkınma Partisi	Cengiz Demirkaya	Mardin
Adalet ve Kalkınma Partisi	Meliha Akyol	Yalova
Milliyetçi Hareket Partisi	Mehmet Taytak	Afyonkarahisar

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dilekçe İns Hakları Karma

Tarih:24.11.2021 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Dilekçe-Karma Uzman:

Sayfa :30

OTURUM BAŞKANI İSMAİL TAMER – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Çok teşekkür ediyorum.

Parti gruplarını üye vermeyeceklerini bildirmesi durumunda... Şu anda 3 parti üye vermeyeceğini ifade ettiler. Bunlar Cumhuriyet Halk Partisi, Halkların Demokratik Partisi, İYİ Parti; üye vermeyeceklerini söylediler, zabıtlara geçirdiler. Bunun bizim için bir sorun olmayacağını düşünüyoruz. Bilindiği üzere, İç Tüzük'ümüzün 21'inci maddesini ikinci bendinde "Bir siyasi parti grubu herhangi bir komisyonda kendisine düşen üyelikten vazgeçebilir." denilmektedir. Bu hüküm gereği de dikkate alınarak kendilerini vazgeçmiş kabul ediyor ve normal çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Okuduğumuz alt komisyon, 30 Kasım 2021 tarihine kadar seçtiği 3 kamu denetçisi adayını bildirmek zorunda olup çalışmalarında başarılar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, kamu denetçisi seçimi için 10 üye belirlenmişti. Şu an itibarıyla üyelerimiz seçilmiş durumdadır. Gündemimizde görüşülecek başka konu olmadığından toplantıyı kapatıyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum. Saygılar sunuyorum.

Kapanma Saati: 15.16